

Analiza merytoryczna dokumentów i opracowań **„Strategie rozwoju szkół wyższych** **w województwie lubelskim.**

Analiza porównawcza dokumentów rozwojowych uczelni,
ze szczególnym uwzględnieniem strategicznych działań
dotyczących umiejętności”

Autor opracowania:

Beata Opala

Kwiecień 2025

Spis treści

I. Wstęp	2
II. Zastosowane metody badań i prezentacja wyników	2
III. Wnioski i rekomendacje	3
III.1 Wnioski	5
III.2. Rekomendacje dotyczące rozwiązań systemowych, finansowych i organizacyjnych	6
III.3. Tabelaryczne zestawienie wniosków i rekomendacji	8

I. Wstęp

Dokument podlegający analizie merytorycznej, powoływany w niniejszym opracowaniu, przygotowany został na podstawie analizy danych zastanych i prezentuje wyniki badania diagnostycznego przeprowadzonego w celu porównania strategii uczelni wyższych w województwie lubelskim, ze szczególnym naciskiem na identyfikację w nich strategicznych działań uczelni dotyczących umiejętności. Celem opracowania, natomiast, jest sformułowanie wniosków oraz rekomendacji dotyczących możliwych rozwiązań o charakterze systemowym, organizacyjnym czy finansowym, których zastosowanie skutkowałoby zwiększeniem widoczności i znaczenia umiejętności w strategicznych dokumentach rozwojowych uczelni wyższych. Przedmiotem analizy porównawczej, zatem, było zbadanie i roli umiejętności w długofalowych politykach uczelni wyższych lubelskiego, a celem opracowania jest zwrócenie uwagi na najistotniejsze wnioski wypływające z analizy, sformułowanie kolejnych wniosków oraz zidentyfikowanie obszarów wymagających uwagi i wsparcia w kontekście uwzględnienia w strategiach uczelni obszarów i zakresów działań dotyczących rozwijania umiejętności określonych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 (dalej „ZSU”). W końcu, w opracowaniu wskazane zostaną rekomendowane do podjęcia działania na rzecz szerszego uwzględniania szeroko rozumianych umiejętności i obszarów ZSU w strategiach uczelni.

II. Zastosowane metody badań i prezentacja wyników

Przedmiotem badania przeprowadzonego przez Wydział Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie były strategie rozwoju 15 szkół wyższych prowadzących działalność na terenie województwa lubelskiego, przeanalizowane pod kątem formułowanych celów strategicznych i ich zawartości merytorycznej (obszarów) oraz konstrukcji, misji uczelni, sposobów komunikowania strategii przez uczelnię, uwzględniania w nich aspektów regionalnych i lokalnych, powiązań z innymi dokumentami strategicznymi przyjętymi przez uczelnie, a także uwzględniania w strategiach operacjonalizacji celów i działań wdrożeniowych, monitoringowych oraz ewaluacyjnych. Kluczową kwestią w badaniu była spójność strategii z ZSU.

Dobór danych zastanych w kontekście tematu badania i jego celu jest prawidłowy – posłużono się opublikowanymi przez uczelnie działające w województwie lubelskim dokumentami strategicznymi w postaci ich strategii rozwoju. Problemem jest jednakże ich aktualność. W analizie porównawczej wykazano, iż niektóre z dokumentów wygasły lub właśnie kończą okres obowiązywania. Kolejny problem to sposób konstruowania strategii przez uczelnie. Z uwagi na swoją szeroką autonomię, wynikającą z obowiązujących przepisów prawa, uczelnia może w sposób dowolny kształtować strategię rozwoju. Jedyne ograniczenia dotyczą organów uczelni biorących udział w tym procesie, gdyż Ustawa wskazuje, kto przygotowuje projekt strategii, opiniuje, a kto przyjmuje. W efekcie braku ograniczeń merytorycznych, analizowane dokumenty strategiczne są bardzo zróżnicowane, a różnice obejmują: okres ich obowiązywania (od 3 do 11 lat), obecność lub brak misji i wizji, liczbę i poziom szczegółowości celów strategicznych (od 2 do 18), zakresy merytoryczne uwzględniane w celach (obszary interwencji), obecność lub brak celów operacyjnych, a także narzędzia i metody monitoringu i ewaluacji, które pojawiają się lub nie w postanowienia strategii (ok. 2/3 strategii w województwie nie uwzględnia monitorowania realizacji celów w ogóle). Niezależnie od tych problemów,

spoglądając przez pryzmat celu analizy – jej zorientowanie na spójność strategii z ZSU, powyższe różnice w analizowanych dokumentach nie powinny negatywnie rzutować na formułowane wnioski dotyczące uwzględniania w strategiach kwestii umiejętności. Źródła są więc wystarczająco adekwatne względem celu analizy.

III. Wnioski i rekomendacje

Niezależnie od różnic wymienionych powyżej, w analizie porównawczej podjęto próbę zidentyfikowania odniesień do umiejętności w dokumentach strategicznych uczelni wyższych województwa lubelskiego. Najistotniejszy wniosek wysunięty przez autora to brak nawiązania do rozwijania i wykorzystania umiejętności w połowie przebadanych strategii oraz zróżnicowany sposób ich uwzględniania w strategiach, w których takie odwołania się znalazły. Uczelnie umiejscawiają, bowiem, zazwyczaj kwestie strategiczne dotyczące umiejętności albo w obszarze dydaktyki akademickiej, albo w działaniach dotyczących kształtowania sylwetki absolwenta. Umiejętności nie pojawiają się więc w istotnych obszarach działalności uczelni, które w sposób naturalny, z uwagi na swoją specyfikę, oferują wiele możliwości do ich uwypuklenia – w obszarze kadrowym, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym czy też uczenia się przez całe życie. W analizie zwrócono także uwagę na wdrażanie strategii, gdzie zdiagnozowano problem braku narzędzi i metod monitorowania osiągnięcia celów strategicznych oraz ich ewaluacji.

Autor analizy porównawczej prawidłowo zakłada, iż jedną z podstawowych funkcji szkoły wyższej winno być kształtowanie i doskonalenie umiejętności osób studiujących. Wysuwa więc logicznie postulat jasnego i bezpośredniego uwzględniania w strategii rozwoju uczelni tej właśnie kwestii oraz wskazanie kierunków realizacji takiego procesu. Ponadto, zwraca uwagę na uwypuklenie w polityce publicznej jaką jest ZSU potrzeby rozwijania umiejętności kadr zarządzających i uczących w edukacji formalnej, dostępu do potwierdzania umiejętności (certyfikowania efektów uczenia się), wprowadzenie podziału na umiejętności podstawowe, przekrojowe, zawodowe. Elementy te są w strategiach uczelni wyraźnie marginalizowane. Idąc dalej, w analizie porównawczej sformułowano również rekomendację lepszego powiązania strategii uczelni z ZSU i odniesienia się do jej wszystkich obszarów lub chociaż do ich części. Wskazano także na konieczność uwzględnienia w strategii budowania sieci powiązań uczelni z rynkiem pracy na rzecz rozwoju osób studiujących i absolwentów, a także na strategiczne rozwijanie kształcenia ustawicznego. W dokumencie znalazła się również rekomendacja dotycząca zobowiązania uczelni do kształcenia dualnego, gdyż ten model kształcenia wpływa pozytywnie na zatrudnialność absolwentów uczelni. Zwrócono także uwagę na istotność uwzględniania inteligentnych specjalizacji w planowaniu strategicznym uczelni.

Sformułowane przez autora analizy porównawczej rekomendacje mają bez wątpienia solidne podstawy logiczne i są zbieżne z aktualną polityką na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie, powinny więc znaleźć zastosowanie w dokumentach strategicznych uczelni. Zauważyć tutaj należy, że z uwagi na podstawowe role, jakie uczelnie pełnią – kształcenie, prowadzenie badań naukowych oraz oddziaływanie społeczne, ich potencjał do bezpośredniego i pośredniego kształtowania umiejętności zdefiniowanych w ZSU we wszystkich obszarach oddziaływania jest bardzo wysoki. Uczelnie definiuje,

kształtuje i rozwija, a także weryfikuje i ocenia umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe młodzieży i osób dorosłych w ramach prowadzonych kierunków studiów, studiów podyplomowych i innych form kształcenia (Obszar I ZSU), rozwija umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzającej poprzez kształcenie i szkolenie kadr oraz przygotowanie kadr do zarządzania edukacją, a także wspieranie osób zarządzających w realizacji zadań, w tym dotyczących zarządzania procesami edukacyjnymi (Obszar II), rozwija umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczącej (Obszar III), rozwija umiejętności poza edukacją formalną np. w ramach misji społecznej uczelni (obszar IV), rozwija i wykorzystuje umiejętności w miejscu pracy poprzez np. specjalistyczne szkolenia (Obszar V), kształci doradców zawodowych oraz korzysta z usług doradztwa często organizowanego w ramach Akademickich Biur Karier (Obszar VI), współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, ewaluacji i doskonaleniu koncepcji kształcenia i programu studiów w ramach edukacji formalnej na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji („PRK”) (Obszar VII), a także prowadzi działania w ramach planowania uczenia się przez całe życie i potwierdzania umiejętności, w tym rozwijania oferty kwalifikacji na wszystkich poziomach PRK, kształcenia podyplomowego, szkoleń oraz mikrocertyfikacji (Obszar VIII). Wobec powyższego, oczekiwać należy, że uczelnia właściwie odzwierciedli rolę umiejętności w swoich kluczowych dokumentach strategicznych, uwzględniając bezpośrednie odniesienie do dokumentu zewnętrznego – ZSU oraz jasno precyzując istotne obszary interwencji strategicznej wynikające z zapisów ZSU.

Z uwagi na wcześniej wspomnianą szeroką autonomię uczelni, która swym zakresem obejmuje również tworzenie, przyjmowanie i realizację własnej strategii rozwoju, narzucanie uczelniom rozwiązań w sposób sformalizowany jest niezwykle utrudnione, tym bardziej, że Ustawa nie nakłada w tym zakresie na uczelnie żadnych ograniczeń, gdyż jedynie wskazuje odpowiedzialność organów uczelni za przygotowanie jej projektu (rektora), opiniowanie projektu strategii oraz sprawozdania z jej realizacji (radę uczelni – wyłącznie w uczelni publicznej) i uchwalanie (senat). Regulacje dotyczące tworzenia, doskonalenia i rozwoju strategii, a także sposobu jej realizacji, w tym monitorowania oraz ewaluacji, określone są wyłącznie w aktach prawa wewnętrznego poszczególnych uczelni. Dlatego też, działania w kierunku doprecyzowania zapisów Ustawy i nawiązania w niej do umiejętności zdefiniowanych w ZSU nie byłoby uzasadnione. Wobec powyższego, należałoby skupić się na instrumentach, które w chwili obecnej mają realną możliwość oddziaływania na strategię formułowane przez uczelnie, a także na oddziaływaniu na organy i podmioty, które bezpośredni lub pośredni wpływ na kształt uczelnianych strategii posiadają. Dodatkowo, należy wziąć pod uwagę możliwość wywierania wpływu na uczelnie poprzez formułowanie zapisów w nadrzędnych dokumentach strategicznych przyjmowanych na poziomie krajowym w zgodzie z ZSU. Dokumentem o dużej skali oddziaływania na uczelnie na poziomie krajowym może być strategia rozwoju szkolnictwa wyższego, strategia rozwoju nauki, umiędzynarodowienia i inne dokumenty strategiczne ustalone centralnie, a także dokumenty strategiczne przyjmowane na poziomie europejskim. Projekt strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce jest obecnie opracowywany, a minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołał właśnie zespół, któremu to zadanie powierzył (*zarządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania projektu strategii rozwoju szkolnictwa wyższego*, Dziennik Urzędowy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego poz. 10). Strategia opracowywana przez zespół będzie z pewnością stanowiła istotny wyznacznik kierunków rozwoju wszystkich uczelni w Polsce, a więc tym samym

wywrze wymierny wpływ na tworzone na poziomie uczelni dokumenty strategiczne i ich doskonalenie. Podobną rolę odegra Strategia Umiedzynarodowienia Polskiego Szkolnictwa Wyższego i Nauki przygotowywana równolegle przez Krajowy Zespół ds. Opracowania Strategii Umiedzynarodowienia Polskiego Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Stąd też, istotne byłoby podjęcie działań bezpośrednich na poziomie ministra właściwego do spraw edukacji i wskazanie zespołom tworzącym obie strategię na poziomie krajowym, które kwestie ZSU należałoby w nich uwzględnić, aby krajowe dokumenty strategiczne były spójne z założeniami polityki na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie w celu tworzenia możliwości i warunków do rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia w Polsce.

Jeśli, natomiast, chodzi o instrumenty bezpośrednio oddziałujące na uczelni w zakresie tworzenia i doskonalenia przez nie swoich strategii rozwoju, wymienić można szczegółowe kryteria jakościowe zawarte w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej („PKA”) i stosowane w przeprowadzanej przez PKA ocenie programowej, a także kryteria jakościowe stosowane przez PKA przy formułowaniu opinii w sprawie spełnienia przez uczelnię warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni. Dodatkowo, z uwagi na trwające obecnie prace nad projektem *rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie kryteriów oceny kompleksowej* (na podstawie delegacji zawartej w art. 248 Ustawy), polegającej na ocenie działań uczelni na rzecz zapewniania jakości kształcenia w uczelni, którą przeprowadzać będzie również PKA, wskazane byłoby, aby do tych bezpośrednich instrumentów zaliczyć również szczegółowe standardy oceny jakościowej stosowane przy ocenie kompleksowej uczelni. W efekcie, rekomendacje dotyczyłyby uwzględniania polityk ZSU we wszystkich działaniach jakościowych PKA wobec uczelni.

Aby wzmocnić proponowane działania, rekomenduje się przeprowadzenie szerokiej akcji informacyjno-promocyjnej w uczelniach z poziomu ministra właściwego do spraw edukacji i komunikowanie uczelniom konieczności uwzględniania zapisów ZSU oraz korzyści wynikających z ich stosowania w swoich celach strategicznych. W celu jej przeprowadzenia, rekomenduje się wykorzystanie zarówno tradycyjnych środków komunikacji, jak i nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym narzędzi wirtualnych.

III.1 Wnioski

1. Dokumenty strategiczne uczelni województwa lubelskiego charakteryzują się dużym poziomem zróżnicowania, zarówno pod względem sposobów konstruowania strategii, jak i ich zawartości merytorycznej.
2. Strategię uczelni wyższych w Lubelskim w niewielkim stopniu odnoszą się do umiejętności i obszarów określonych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.
3. Możliwości oddziaływania na kształt strategii uczelni są ograniczone z uwagi na szeroką autonomię uczelni w zakresie ustalania strategii rozwoju.
4. Standardy jakości stosowane przez Polską Komisję Akredytacyjną w zakresie przeprowadzania oceny programowej, opiniowania wniosków w sprawie pozwolenia na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a także w zakresie przeprowadzania oceny kompleksowej posiadają

potencjał do wywierania wpływu na merytoryczną zawartość strategii uczelni, a więc także na uwzględnianie w niej zapisów spójnych z ZSU.

5. Dokumenty strategiczne dotyczące szkolnictwa wyższego, tworzone i przyjmowane na poziomie krajowym, oddziałując na uczelnie działające w tym obszarze, a w konsekwencji na formułowane w uczelniach strategie, posiadają wymierny i bezpośredni wpływ na określone w nich obszary i uwzględnianie umiejętności ZSU.
6. Istotnymi podmiotami w procesie zwiększenia stopnia spójności strategii uczelni z ZSU są organy uczelni: rektor i senat, a w przypadku uczelni publicznych również rada uczelni. Organy te winny uzyskać szerokie i wyczerpujące informacje nt. istoty ZSU oraz jej wagi w strategiach uczelni.
7. Wnioski i rekomendacje zawarte w opracowaniu dotyczącym uczelni województwa lubelskiego mają zastosowanie na poziomie krajowym, gdyż specyfika funkcjonowania uczelni w Lubelskim, nie jest istotna w kontekście analizowanej tematyki oraz formułowanych wniosków i rekomendacji.

III.2. Rekomendacje dotyczące rozwiązań systemowych, finansowych i organizacyjnych

Biorąc pod uwagę zasadnicze filary działalności szkół wyższych oraz ich podstawowe role, dokumenty strategiczne uczelni powinny w zakresie zbieżności z ZSU:

- określać kluczowe przekrojowe umiejętności przyszłości,
- przewidywać rozwój umiejętności wśród kadry akademickiej,
- odnosić się do potrzeb rynku pracy i rozwoju społecznego,
- uwzględniać w planach rozwoju perspektywę uczenia się przez całe życie,
- zakładać rozwój narzędzi walidacji i certyfikacji umiejętności,
- odnosić się do rozwoju i doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami.

Z uwagi na obowiązujący obecnie stan formalno-prawny, w którym nie występuje bezpośrednia zależność prawna pomiędzy dokumentami strategicznymi uczelni a dokumentem o charakterze horyzontalnym, jakim jest ZSU, uczelnie nie są zobligowane odnosić się do ZSU w tworzeniu strategii. Niemniej, skoro ZSU stanowi ramę krajowej polityki umiejętności, zgodną z ramą europejską, a uczelnie realizują w pewnym wycinkowym obszarze politykę edukacyjną, naukową i innowacyjną państwa, rekomendowane jest uwzględnianie założeń ZSU w strategiach uczelni. Dodatkowo, zwrócić uwagę należy, iż określanie strategii z uwzględnieniem ZSU może przynieść uczelni korzyści w postaci spełniania kryteriów dostępu w konkursach projektów dofinansowanych z UE, w których instytucja pośrednicząca definiując tego rodzaju kryteria ocenia zgodność opracowywanych przez uczelnię projektów ze strategią ZSU.

Wobec powyższych uwag, w celu lepszego dostosowania strategii uczelni do zapisów polityki ZSU, rekomenduje się zastosowanie:

- 1) twardych instrumentów koordynacji, w postaci:
 - a) rozszerzonych standardów jakościowych PKA stosowanych w ocenie programowej oraz przy ocenie wniosków o pozwolenie na uruchomienie studiów, uwzględniających zapisy ZSU,

- b) sformułowania standardów jakościowych oceny kompleksowej PKA odwołujących się do umiejętności i obszarów wyznaczonych przez ZSU;
- 2) miękkich instrumentów koordynacji, w postaci:
 - a) sformułowania i upowszechnienia przez ministerstwo właściwe do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw edukacji, a także przez konferencje rektorów (np. KRASP, KRUN, KRAUM, KRUP, KRPUT i in.) otwartych rekomendacji dotyczących uwzględniania w strategiach uczelni zapisów ZSU, działając w taki sposób, aby uczelnie i ich organy biorące udział w tworzeniu i przyjmowaniu strategii zyskały pełną informację na temat ZSU oraz korzyści dla uczelni płynących z ich stosowania,
 - b) opracowania i upowszechniania przez ww. instytucje dobrych praktyk tworzenia strategii odnoszących się do zapisów ZSU; rekomendowane wykorzystanie w tym celu narzędzi zaawansowanych technologii informacyjnych, w tym wykorzystanie stron podmiotowych ministerstw oraz konferencji rektorów; rekomendowane promowanie uczelni prawidłowo i innowacyjnie uwzględniających ZSU w strategii.

Niniejsze opracowanie skupia się na określeniu możliwości podjęcia działań w ramach narzędzi twardych, zgodnie z pkt 1 lit. a powyżej i rekomenduje uzupełnienie zapisów w Statucie PKA, które uwzględniałyby odniesienia do ZSU. Rekomendacja określona w pkt 1 lit. b może mieć miejsce w trybie konsultacji społecznych przygotowywanego obecnie rozporządzenia lub po jego ogłoszeniu w trybie nowelizacji, na wniosek np. ministra właściwego do spraw edukacji. Rekomendacje zaproponowane z wykorzystaniem narzędzi miękkich są do zrealizowania przez ministerstwo właściwe do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw edukacji, a także przez konferencje rektorów (np. KRASP, KRUN, KRAUM, KRUP, KRPUT i in.) w ramach ich działań upowszechniających ZSU.

Wszystkie zaproponowane rekomendacje i rozwiązania nie pociągają za sobą dodatkowych nakładów finansowych ani organizacyjnych, są więc realistyczne i możliwe do niezwłocznego wdrożenia.

III.3. Tabelaryczne zestawienie wniosków i rekomendacji

Nr	WNIOSKI	REKOMENDACJE	ADRESACI
I	Wnioski dotyczące aspektów merytorycznych Wnioski dotyczące formułowania dokumentów strategicznych uczelni i uwzględniania w nich zapisów ZSU	Rekomendacje	Adresaci
1.	Zróżnicowana konstrukcja oraz zawartość merytoryczna dokumentów strategicznych przyjętych przez uczelnie wyższe województwa lubelskiego. Istnieją znaczne różnice w przyjętych i realizowanych strategiach rozwoju uczelni województwa lubelskiego. Obejmują one formułowanie celów strategicznych, liczbę celów, zakres merytorycznym okres obowiązywania i in.	Z uwagi na szeroką autonomię uczelni wynikającą z Ustawy oraz na ich bardzo zróżnicowaną specyfikę, w tym uwarunkowania zewnętrzne, nie rekomenduje się doprecyzowania regulacji dotyczących formułowania dokumentów strategicznych uczelni, zmierzających do ich ujednolicenia w uczelniach w RP, czy podporządkowania innym dokumentom strategicznym np. ZSU czy RIS.	n/d
2.	Brak w większości strategii odwołań do umiejętności i obszarów interwencji ZSU. Strategie uczelni w sposób marginalny odnoszą się do umiejętności i określają je zwykle w odniesieniu do studiujących, poprzez realizację programów studiów oraz do absolwenta, charakteryzując jego sylwetkę. Umiejętności nie są adresowane eksplicitnie w strategiach. Rzadko formułuje się cele strategiczne dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rozwoju kadr własnych, uczenia się przez całe życie, podnoszenia kompetencji i rozwijania umiejętności przyszłości.	Rekomenduje się poszerzenie standardów oceny jakościowej PKA o kwestie wynikające wprost z ZSU i w ten sposób zwiększenie spójności oceny z polityką krajową, jaką jest ZSU. Rekomenduje się dostosowanie standardów jakości stosowanych przez PKA w zakresie przeprowadzania oceny programowej, opiniowania wniosków w sprawie pozwolenia na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a także w zakresie przeprowadzania oceny kompleksowej (która zostanie określona w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego). Zaletami powyższego rozwiązania są: brak konieczności nowelizacji Ustawy, bezpośredni wpływ na praktykę uczelni poprzez oddziaływanie PKA w procesie prowadzonej oceny, elastyczność.	Jednostki i organy szkolnictwa wyższego, w tym minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, minister właściwy do spraw edukacji, konferencje rektorów w RP, Polska Komisja Akredytacyjna

II	Wnioski dotyczące aspektów <u>prawnych</u> (numer wniosku z tabeli, ustawa, treść obecnie obowiązujących przepisów)	Rekomendacje (proponowane zmiany w przepisach prawa)
1.	Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej określony w załączniku do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. Załącznik nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post <u>Profil ogólnoakademicki</u> Kryterium 1 - Standard jakości kształcenia 1.1 Obecne brzmienie: „Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy” <u>Profil praktyczny</u> Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się Standard jakości kształcenia 1.1 Obecne brzmienie: „Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.”	Proponowane brzmienie: <u>Profil ogólnoakademicki</u> Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz krajowymi i europejskimi politykami w zakresie rozwoju umiejętności, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. <u>Profil praktyczny</u> Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, oraz krajowymi i europejskimi politykami w zakresie rozwoju umiejętności, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, a także uwzględniają rozwijanie umiejętności wskazanych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności.

2.	Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej określony w załączniku do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. Załącznik nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post <u>Profil praktyczny</u> Kryterium 1 Standard jakości kształcenia 1.2 Obecne brzmienie: „Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie tworzenia koncepcji i celów kształcenia”	Proponowane brzmienie: Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie tworzenia koncepcji i celów kształcenia. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje identyfikację aktualnych i przyszłych potrzeb kompetencyjnych w odniesieniu do obszarów umiejętności wskazanych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności.
3.	Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej określony w załączniku do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. Załącznik nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post <u>Profil praktyczny</u> Standard jakości kształcenia 6.1 Obecne brzmienie: „Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.”	Proponowane brzmienie: Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Współpraca ta uwzględnia analizę potrzeb kompetencyjnych pracodawców w odniesieniu do priorytetowych obszarów umiejętności określonych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności.
	Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej określony w załączniku do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. Załącznik nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex ante <u>Profil praktyczny</u>	Proponowane brzmienie: Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu oraz obejmują rozwój umiejętności kluczowych wskazanych w Zintegrowanej Strategii Umiejętności.

	Kryterium 1 Standard jakości kształcenia 1.3 Obecne brzmienie: „Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.”		
	Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej określony w załączniku do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. Załącznik nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex ante Profil praktyczny Kryterium 2 Standard jakości kształcenia 2.1 Obecne brzmienie: „Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.”	Proponowane brzmienie: Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, przy czym uwzględniają aktualne i prognozowane potrzeby rynku pracy, w tym umiejętności i obszary identyfikowane w Zintegrowanej Strategii Umiejętności.	
III	Wnioski dotyczące aspektów finansowych i organizacyjnych	Rekomendacje	Adresaci
1.	brak	brak	brak

